

Motion till riksdagen 2012/13:Sk216

av **Hans Hoff (S)**

Skydd i folkbokföringen

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om vikten av att personer med skyddad identitet garanteras ett fullgott skydd.

Motivering

Det man i vardagligt tal talar om som ”skyddad identitet” innebär en spärrmarkering i folkbokföringsregistret och är en av skattemyndighetens skyddsåtgärder. En spärrmarkering innebär att personuppgifterna spärras och lämnas ut av skattemyndigheten endast efter särskild prövning. Eftersom uppgifterna i folkbokföringen normalt är offentliga är det enda sättet att skydda sig mot en förföljare. Dock har det förekommit att spärrade personuppgifter lämnats ut till hustrumisshandlare, och vittnens ”hemliga” bostadsadress har röjts. Det borde inte vara möjligt, men har trots allt skett. Socialstyrelsen tillstår att risken är stor att skyddade uppgifter av misstag läcker ut till följd av undermåliga rutiner och undermålig kunskap hos flera myndigheter.

Andra skyddsåtgärder är kvarskrivning och fingerade personuppgifter. Skyddsåtgärden kvarskrivning innebär att man står skriven på annan ort än bostadsorten. Det innebär dock problem för den enskilde med hänsyn till olika typer av samhällsservice, såsom tillgång till sjukvård, barnomsorg, skolgång och bostadsbidrag. Därför är antalet kvarskrivningar förhållandevis litet. Fingerade personuppgifter är den starkaste formen av skydd, och den innebär identitetsbyte med fingerade personuppgifter i folkbokföringen och hos olika myndigheter. Att få fingerade personuppgifter är dock tämligen svårt. Så trots goda intentioner från oss lagstiftare de senaste åren är förhållandena kring skyddad identitet inte tillräckliga, och i förlängningen hotar detta att urholka förtroendet för rättssamhället.

Fel! Okänt namn på

Redan steget att ansöka om någon av de åtgärder som ger ett visst skydd mot trakasserier, hot och våld innebär ett stort ingrepp i den personliga friheten. Till och med något så odramatiskt som att gå med i en bokklubb innebär för den förföljda med "skyddad identitet" att risken att hittas ökar. Dessutom försvåras kontakten med myndigheterna då endast ett fåtal tjänstemän har tillgång till personuppgifterna. Samtidigt är det oerhört viktigt att utsatta kvinnor och vittnen kan skyddas.

För den som fått en sekretessmarkering görs ofta en prövning efter en viss tid om skyddet ska kvarstå. Beslut om det ska upphävas tas av en enskild handläggare på Skatteverket. Ett problem är att det i dag saknas möjlighet att ompröva eller rättsligt överklaga den enskilda handläggarens beslut om ett upphävande av en sekretessmarkering. Ett sådant upphävande kan för den enskilde då leda till en stor otrygghet och upplevd utsatthet.

Folkbokföringsutredningen har lagt fram förslag om ändrade regler för sekretessmarkering och även ett förslag om att besluten ska kunna överklagas. Utredningen har också pekat på problemet med brister i rutiner hos olika myndigheter att hantera uppgifter om personer som är utsatta för hot och som därför fått sekretessmarkering. Alla myndigheter bör därför se över sina rutiner för hanteringen av dessa uppgifter. Förslaget, som överlämnades till finansministern för tre år sedan, bereds fortfarande inom Regeringskansliet.

Det är nödvändigt att den pågående översynen av Skatteverkets hantering av sekretessmarkeringar påskyndas så att otryggheten för dem som känner sig hotade minskar och rättssäkerheten förbättras. Lika viktigt är att Folkbokföringsutredningens förslag leder till konkreta åtgärder.

Stockholm den 20 september 2012

Hans Hoff (S)